

УДК 636.083:636.2

Варпіховський Р.Л., асистент (verel17@rambler.ru) ©
Вінницький національний аграрний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ СПОСОБІВ УТРИМАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Встановлено, що спосіб утримання слід підбирати індивідуально по кожній технологічній групі, залежно від умов утримання. Порушення мікроклімату у тваринницьких приміщеннях, зниження якості кормів, води та несвоєчасне видалення гною, призводить до отримання молодняка з низькою резистентністю, стає причиною захворювань диспенсією, гастроентеритами та імунodefіцитами.

Встановлено доцільність застосування способів утримання з відпочинком у боксах і комбібоксах у тих господарствах, де незначна кількість землі та використовують стійлово-вигульну систему утримання.

***Ключові слова:** спосіб, ремонтні телиці, утримання, оцінка, технологія, мікроклімат.*

Вступ. Основні економічні показники: прибуток, рівень рентабельності, затрати праці та кормів на одиницю продукції визначаються за результатами експлуатації підприємства з виробництва продукції тваринництва.

Існуюча система природної вентиляції не завжди забезпечує оптимальний, рівномірний мікроклімат, а ефект резонансу при розміщенні тваринницької ферми ПСП «АФ Батьківщина» смт. Стрижавка Вінницького району в геопатогенній зоні, що потребує нормалізації енергоінформаційного впливу через обмінні процеси в організмі (обмін речовин, енергії та інформації).

У деяких сільськогосподарських підприємствах не дотримуються вимог технології вирощування та утримання теличок, де в основному їх утримують на прив'язі. Крім цього, у даних підприємствах порушуються гігієнічні параметри вирощування теличок, що призводить до економічних втрат господарств.

За даними [2] вважається, що живі істоти – це рідиннокристалічні структури, в яких відбуваються процеси обміну речовин, енергії та інформації.

На сьогодні є актуальним порівняльне дослідження різних способів утримання ремонтних теличок та нетелів, що веде до підвищення ефективності тваринництва за умов дотримання комплексу наступних чинників: місце розташування ферми з врахуванням геопатогенних зон; передбачати санітарно-захисні зони; облаштовувати приміщення для утримання тварин сучасними і потужними вентиляційною та каналізаційною системами; передбачати відповідно до норм природне освітлення; забезпечувати тварин достатньою кількістю кормів.

© Науковий керівник Яремчук О.С., кандидат с.-г. наук, доцент
Варпіховський Р.Л., 2010

Метою досліджень є порівняльна оцінка ефективності вирощування ремонтних теличок та нетелів за різних способів утримання при урахуванні показників мікроклімату в умовах господарства ПСП «АФ Батьківщина» смт. Стрижавка Вінницького району.

Матеріал і методика досліджень. При визначенні параметрів мікроклімату приміщень враховували показники температури, відносної вологості, швидкості руху повітря, концентрації вуглекислого газу та аміаку за загальноприйнятими методами [1]. Використовували тваринницькі будівлі шириною 12 м та довжиною 72 м, в яких було розміщено чотири секції із дослідними тваринами. Перша група тварин на прив'язі - контрольна, решта за умов безприв'язного утримання у групових клітках по 10 голів: друга дослідна з відпочинком у комбібоксах, третя - у боксах і четверта - на глибокій підстилці.

Біля будівель обладнано вигульно-годівельним майданчиком з вільним виходом ремонтних теличок у літній період і регульований вихід у зимовий період. У будівлі передбачено додаткові приміщення для зберігання кормів, підстилки, реманенту, вагова та для відпочинку обслуговуючого персоналу.

Результати досліджень. У будівлях розміром 12×72 м встановлено автонапувалки, годівельний стіл, гнойовий транспортер типу ТСГ. Годівля триразова, видалення гною проводиться по необхідності або перед годівлею, а для групи яку утримують на глибокій підстилці 1 раз на квартал.

За період вирощування ремонтних телиць брали до уваги дані продуктивності їх за 2006-2009 роки, а саме: дані по живій масі та приростам, особливо за останній період вирощування: 15 місяців, 18 місяців та 24 місяці (табл. 1).

Таблиця 1

Економічна ефективність вирощування нетелів за різних способів утримання, n=40

Спосіб утримання	Способи утримання				Середнє
	прив'язь (контроль)	комбібокси	боксы	глибока підстилка	
1	2	3	4	5	6
Сумарна бальна оцінка мікроклімату, балів	2,8	3,8	4,0	2,8	3,3
Жива маса при народженні, кг	35,8	36	36,1	35,9	35,95
Жива маса у 15 міс., кг	332,5 ±1,40	333,8 ±1,87	330,2 ±0,76	328,4 ±0,68	331,2
Жива маса у 18 міс., кг	390,1 ±1,03	396,7 ±1,18	398,3 ±0,98	394,8 ±0,70	394,9
± до контролю	-	6,6	8,2	4,7	-
Жива маса у 24 міс., кг	430,2 ±1,89	440,9 ±3,38	451,3 ±0,88	429,4 ±8,24	437,9
± до контролю	-	10,7	21,1	-0,8	-
Абсолютний приріст у 18 міс. 1 голови, кг	354,3	360,7	362,2	358,9	359,0
Абсолютний приріст всіх тварин, ц	141,7	144,3	144,9	143,5	143,5
Вік досягнення живої маси 400 кг, діб	560	554	551	555	555
Середньодобовий приріст, г*	650	657	660	656	656

Примітка: * Реалізаційна жива маса ремонтних телиць 400 кг.

Економічне обґрунтування ефективності вирощування наведено у таблиці 2.

Із даних таблиці 1 видно, що у 18 місячному віці більша жива маса та прирости були у тварин, яких утримували безприв'язно на 6,6 кг з відпочинком у комбібоксах, 8,2 кг у боксах та 4,7 кг на глибокій підстилці.

У 24 місячних нетелів показники живої маси наступні 429,4 кг на глибокій підстилці, що на 0,8 кг менше ніж за прив'язного утримання, а по групах нетелів з відпочинком у комбібоксах та боксах мають вищі показники ніж по контрольній на 10,7 та 21,1 кг відповідно.

Таблиця 2

Економічне обґрунтування ефективності утримання ремонтних теличок

Спосіб утримання	Способи утримання				Середнє
	прив'язь (контроль)	комбібокси	бокси	глибока підстилка	
Ціна закупівлі нетелів за 1 кг – 21 грн.					
Вартість нетеля, грн.	8192	8330	8364	8290	8294
± до контролю	-	138	172	98	-
Загальна вартість нетелів, тис. грн.	327,68	333,20	334,56	331,60	-
± до контролю	-	5,52	6,88	3,92	-
Затрати на 1 ц приросту, тис. грн.	1,4	1,2	1,2	1,3	
Собівартість нетелів, тис. грн.	198,29	173,14	173,90	194,37	184,9
Прибуток, тис. грн.	129,39	160,06	160,66	137,23	146,8
± до контролю	-	30,67	31,27	7,84	-
Рентабельності, %	65,2	92,4	92,3	70,6	80,1
± до контролю	-	27,2	27,1	5,4	-

Вік досягнення ремонтними теличками маси 400 кг у середньому 555 діб при середній вартості однієї голови – 8299 грн.

Прибуток контрольної групи складав 129,39 тис. грн., а по дослідних групах нетелів був більшим при утриманні в комбібоксах на 30,67 тис. грн., у боксах - на 31,27 тис. грн., а на глибокій підстилці - 7,84 тис. грн.

Тому, найрентабельнішим способом утримання є з відпочинком у комбібоксах і боксах з показником 92,4 та 92,3 %.

Висновок. В результаті проведених досліджень було встановлено, що найдоцільніше використовувати безприв'язний спосіб утримання ремонтних теличок і нетелів з відпочинком їх у боксах і комбібоксах.

Література

1. Високос М.П. Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин / М.П. Високос, М.В. Чорний, М.О. Захаренко. – Х. : Еспада, 2003. – 218 с.
2. Нікітенко А.М. Геопатогенні випромінювання та їх значення при будівництві тваринницьких приміщень / А.М. Нікітенко, В.А. Журбенко, М.В. Козак // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології ім. С.З. Гжицького. – Львів. – 2009. – Т. 11, № 2(41). – Частина 4. – С. 183-187.

Summary

Varpikhovskiy R.L.

**JUSTIFICATION EFFICIENCY OF VARIOUS WAYS OF KEEPING
CATTLE REPAIR UKRAINIAN BLACK AND VARIEGATED MANNER
DAIRY BREEDS**

Established that the way maintenance is necessary to select individually for each technology group, depending on the conditions of detention. In fact, in violation of the microclimate of livestock buildings due to lower quality forage, water and untimely removal of manure, leading to a sapling with low resistance to their diseases and dyspepsia, gastroenteritis, and immunodeficiency.

It expediency of using these methods of keeping with the rest in boxes and combined boxes where a small number of farms and land use system stalled on walking.

Key words: *method, bullocks repair, maintenance, evaluation, technology, microclimate.*

Стаття надійшла до редакції 2.09.2010